

گزارش میدانی از وضعیت بازسازی روستاهای دچار رانش و سیل زده ۵ شهرستان

برشی از یک عملیات بی سابقه بازسازی

شمع هایی که در توفان خاموش نمی شود

عملیات بازسازی در ۱۱ روستای خسارت دیده از سیل و بارش باران در شهرستان های بجنورد، شیروان، اسفراین، مانه و سملقان و فاروج بی سابقه و چیزی شبیه معجزه است که با نیت پاک روستاییان و در قالب فرمول های علمی تبلور پیدا کرده است.

کارشناسان و مهندسان بنیاد مسکن در این روستاها عملیاتی برای بازسازی و مقابله با رانش زمین خلق کردند که ددینی و حق اصحاب رسانه است که از بنیاد مسکن گلايه کنند، چرا یک حرکت علمی با این

اگاهی- باران که آمد زمین بخشی از روستاهای شان را بلعید. گلی، عرب و تر گسلو در بجنورد، زو در مانه و سملقان و نایانو و سرانی در شیروان در نقطه صفر مرزی روستاهایی بودند که بخشی از منازل ساکنان شان به طور کامل تخریب شدند و باید با ترس و وحشت شب ها از زیر سقف های لرزان سپری می کردند. بارش های سیل آسای اواخر سال ۹۷ و اوایل سال ۹۸ مشکلات روستاهایی را که رودخانه از درون یا کنار آن ها می گذشت بیش از گذشته نمایان کرد؛ روستاهایی همچون خسرویه و هست مرخ و نظر علی که با هر بارش باران راه دسترسی اهالی به جاده اصلی مسدود می شد و در روستاهای شان محبوس می شدند به گونه ای که حتی اهالی روستا نمی توانستند از روی رودخانه عبور کنند و به سمت دیگر روستا بروند یا حتی فرزندان شان به مدرسه بروند. روستاهای برج و ایزی در شهرستان اسفراین نیز با چنین شرایطی روبه رو بودند.

البته مردم این روستاها سال های سال بود که مشکل را نش زین و مسدود شدن مسیر گریمابگیرشان بود و دیگر وعده های مسئولان برای بازسازی روستای شان را باور نمی کردند.

توم اسفار گسیخته از یک سو مشکلات ناشی از تخریم ها، عملی شدن وعده ها را برای مردم غیر

باور کرده بود.

با این حال، بولدورزهای آبادانی بنیاد مسکن راهی این مناطق و کارگاه های ساخت و ساز فعال شد. پس از گذشت ۱۴ ماه از آغاز عملیات برای فعالیت های عمرانی پیشگیرانه از حوادث توسط بنیاد

مسکن انقلاب اسلامی خراسان شمالی راهی مناطق دچار آسیب می شوم.

کارگاه فعال

«گلی» نخستین روستایی است که عازم آن می شوم؛ روستایی که رانش زمین در آن ۵ خانه را به طور کامل بلعید و باعث ورود خسارت به دیگر منازل شد. با گذشت حدود یک سال از آن حادثه زمانی که به محل رانش زمین می رسیم می بینم کارگاه ساخت و ساز فعال است و شمع ها در حال پایه گذاری هستند. مدیر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی بجنورد که خود ناظر بر اجرای این پروژه بزرگ است از پیشرفت ۶۰ درصدی آن خبر می دهد و می گوید: برای اجرای این پروژه در ۷ هکتار از عرصه منطقه اصلاح شیب انجام گرفته است و با تخصیص ۶ میلیارد تومان برای این پروژه تلاش می کنیم تا پایان شهریور به اتمام برسد. آن گونه که «رتوفی» بیان می کند: برای اصلاح این منطقه دچار رانش شده ۵۰ شمع کار گذاشته می شود و ضمن هزار و ۷۰۰ متر لاشه چینی برای اجرای بند اصلاحی ۲ هزار مترمربع دیوار محافظ در حال احداث است. پیمانکار بنیاد مسکن استان می گوید: برای پیشگیری از نفوذ دیواره آب به لایه های زیرین زمین و شسته شدن خاک آن هزار و ۷۷۰ متر طول روستا در حال زهکشی است.

مشکلی که هنوز وجود دارد

هنگام رانش زمین در روستای گلی طی سال گذشته کارشناسان پس از بررسی علل وقوع حادثه، وجود جاه های چنی در روستا به دلیل نبود شبکه فاضلاب و همچنین نفوذ آب از لوله های فرسوده شبکه را از جمله دلایل نفوذ آب به لایه های زیرین روستا و در نتیجه رانش زمین بیان کردند؛ مشکلی که بنا به گفته مشاور غیر بومی این طرح هنوز هم وجود دارد و اگر رفع نشود با وجود هزینه میلیاردی برای پیشگیری از رانش زمین دیواره این موضوع می تواند برای این روستا مشکل ساز شود. با مردم روستا که همکار می شوم، آنان وقتی روزهای دایره ۹ سال گذشته را به یاد می آورند از دیگر دستگاه های اجرایی می خواهند همیای بنیاد مسکن استان برای کاهش مخاطرات این روستا همکاری کنند.

گلايه از جهاد کشاورزی

مردم روستا در این بین از جهاد کشاورزی استان گلايه دارند؛ گلايه ای که وقتی به روستاهای خسارت دیده از سیل در سال گذشته می رویم، وجود دارد. یکی از اهالی روستای گلی وقتی متوجه می شود برای تهیه گزارش رفته ایم درباره این موضوع صحبت می کند و می گوید: با توجه به رانش زمین برخی اهالی می خواهند در زمین خودشان که مجاور روستاست ساخت و ساز کنند اما قبل از آن باید مبلغ بالایی را به جهاد کشاورزی برای تغییر کاربری پرداخت کنند اما مردم خسارت دیده که حالا باید بر ای ساخت منزل جدید هم هزینه کنند از کجا این مبلغ را بیاورند؟ وی با تقدیر از اقدامات بنیاد مسکن برای پیشگیری از دفن روستای گلی زیر خاک ادامه می دهد: بلایی که رانش زمین سر مردم این روستا آورد خیلی بیشتر از زلزله بود چون منازل تخریب شده به طور کامل زیر خاک دفن شدند. در آن شرایط مردم امید به بازسازی خانه های شان نداشتند اما با کمک بنیاد مسکن انگار روستا دوباره ساخته شد. وی اظهار امیدواری می کند: دیگر دستگاه های اداری همچون

بلايي که رانش زمین سر مردم این روستا آورد خیلی بیشتر از زلزله بود چون منازل تخریب شده به طور کامل زیر خاک دفن شدند

« روستای زو علیا مانه سملقان

« روستای تر گسلو بجنورد

« روستای برج اسفراین

« روستای گلی بجنورد

بنیاد مسکن به وعده های شان عمل کنند تا مردم این روستاها به فکر مهاجرت به شهر نبینقتند.

نصب شمع

عرب و تر گسلو دیگر روستاهای منطقه بدراتلو هستند که اجرای طرح های عمرانی بازسازی مناطق دچار رانش شده آنان توسط بنیاد مسکن پیشرفت قابل توجهی دارد و آن گونه که «رتوفی» می گوید: تا شهریور عملیات بازسازی این ۳ روستا به پایان می رسد. به گفته مدیر بنیاد مسکن بجنورد برای بازسازی مناطق خسارت دیده به روستای عرب ۲ میلیارد تومان اختصاص یافته است که این اعتبار برای نصب ۵۰ عدد شمع و اجرای ۳۸۵ متر زهکشی هزینه می شود. در روستاهای عرب و گلی زمین هایی به منظور جابه جایی اهالی مشکل این روستای هریزی به جای اقدامات مسکن وار، مشکل را با ساخت یک روستای جدید به شکل ریشه ای حل کرده است. برای این منظور بنیاد مسکن سانیی به وسعت ۲۰ هکتار را آماده سازی کرده است. اکنون دیگر از آن روستای فرسوده خبری نیست و با فراهم شدن زیرساخت های اساسی اهالی به روستای جدید کوچ کرده اند یا در حال کوچ هستند تا در روستایی اسفالت شده، جدول گذاری شده و بر اساس اصول معماری زندگی جدیدی را آغاز کنند. تا اکنون حدود ۲۰ خانوار در روستای جدید ساکن شده اند. یکی از اهالی می گوید: سال گذشته پس از رانش روستا گمان نمی کردیم بر مدت یک سال صاحب یک خانه نو شویم. «رشدی» ادامه می دهد: مردمان نامأنلو علاوه بر ساختن منازل نو با تسهیلات بلاعوض و کم بهره بنیاد مسکن هم اکنون صاحب یک روستای نو و مرتب شده اند؛ روستایی که هر چند هم اکنون زیر کوه قرار گرفته اما مسیر سیلاب آن مشخص و اجرا شده است. همراه با معاون بنیاد مسکن استان ضمن گذر از کوچه های غریض و اسفالت شده روستا به سمت مسیل در حال ساخت آن می رویم. استاد کار مشغول دیوار چینی

ساخت روستایی جدید در نقطه صفر مرزی

با گذر از ۳ روستای بدرانلو که در ۱۵ کیلومتری مرکز استان قرار دارند، به سمت روستاهای نامأنلو و سرانی شیروان می رویم؛ روستاهایی که ۱۵۰ کیلومتر از مرکز استان فاصله دارند و در نقطه صفر مرزی با ترکمنستان قرار گرفته اند و نزدیک ترین روستاهای مرزی به پایتخت ترکمنستان هستند و فاصله آنان با عشق آباد بسیار کمتر از بجنوره است. وقتی به نامأنلو می رسیم می بینیم که بنیاد مسکن استان برای رفع مشکل این روستای هریزی به جای اقدامات مسکن وار، مشکل را با ساخت یک روستای جدید به شکل ریشه ای حل کرده است. برای این منظور بنیاد مسکن سانیی به وسعت ۲۰ هکتار را آماده سازی کرده است. اکنون دیگر از آن روستای فرسوده خبری نیست و با فراهم شدن زیرساخت های اساسی اهالی به روستای جدید کوچ کرده اند یا در حال کوچ هستند تا در روستایی اسفالت شده، جدول گذاری شده و بر اساس اصول معماری زندگی جدیدی را آغاز کنند. تا اکنون حدود ۲۰ خانوار در روستای جدید ساکن شده اند. یکی از اهالی می گوید: سال گذشته پس از رانش روستا گمان نمی کردیم بر مدت یک سال صاحب یک خانه نو شویم. «رشدی» ادامه می دهد: مردمان نامأنلو علاوه بر ساختن منازل نو با تسهیلات بلاعوض و کم بهره بنیاد مسکن هم اکنون صاحب یک روستای نو و مرتب شده اند؛ روستایی که هر چند هم اکنون زیر کوه قرار گرفته اما مسیر سیلاب آن مشخص و اجرا شده است. همراه با معاون بنیاد مسکن استان ضمن گذر از کوچه های غریض و اسفالت شده روستا به سمت مسیل در حال ساخت آن می رویم. استاد کار مشغول دیوار چینی

« سایت روستای نامأنلو

« روستای خسرویه فاروج

« روستای ایزی اسفراین

« سایت روستای نامأنلو

مواجه می شدند. بگذریم که چه بیماران و دانش آموزانی از نعمت سلامتی با مدارس محروم می شدند اما اکنون به برکت دعای خیر ساکنان منطقه عملیات بی سابقه و معجزه آسایی انجام شده است که اگر به درستی در معرض افکار عمومی قرار گیرد جای ویژه ای از آتشن های خبری پیدا می کند.

بالاخره باید به مهندسان و کارشناسانی که امروز بی سابقه ترین عملیات بازسازی را به یادگار ثبت کرده اند آفرین گفت و این عملیات را به عنوان یک مدیریت جهادی مرور کرد.

عکس: بهمنیار

بنیاد مسکن استان برای رفع مشکل روستای مرزی «نامأنلو» به جای اقدامات مسکن وار، مشکل را با ساخت یک روستای جدید به شکل ریشه ای حل کرده است

برای اجرای پروژه در روستای «گلی» در ۷ هکتار از عرصه منطقه اصلاح شیب انجام گرفته است و با تخصیص ۶ میلیارد تومان اعتبار برای این پروژه تلاش می کنیم تا پایان شهریور به اتمام برسد

است و در گفت و گو با معاون بنیاد مسکن از تسهیلات اعطا شده سخت مشغول کار هستند تا یک روستای آباد و مقاوم در برابر حوادث مختلف داشته باشند.

هزینه ۳ برابری برای تهیه مصالح

«عتقی» با اشاره به ۷۰ کیلومتر مسافت پر پیچ و خم و گردنه های این روستا تا شیروان، تأمین مصالح را سخت ترین قسمت کارش بیان می کند و ادامه می دهد: اهالی برای تأمین مصالح دچار مشکل هستند به گونه ای که باید ۳ برابر قیمت معمول بابت حمل آن کرایه پرداخت کنند. وی همچنین با اشاره به طبیعت منطقه از باب تهیه سنگ می افزاید: در این منطقه سنگ درشت کمتر پیدا می شود ضمن آن که منابع طبیعی اجازه استخراج سنگ را نمی دهد. وی خاطرنشان می کند: پیمانکاران و اهالی این روستا حتی برای تأمین آب مورد نیازشان برای کارهای ساختمانی دچار مشکل هستند اما با این وجود برای استفاده از تسهیلات اعطا شده سخت مشغول کار هستند تا یک روستای آباد و مقاوم در برابر حوادث مختلف داشته باشند.

محبوس شدن در روستا با هر بارش باران

در مسیر بازگشت به سمت شیروان این بار به روستای نظر علی می رویم. روستایی که به گفته اهالی طی سال های گذشته با هر بارش باران مسیر دسترسی اش به جاده اصلی قطع می شد. در حتمی یکی از اهالی در این باره می گوید: رودخانه از روی جاده ورودی روستا می گذشت و با هر بار بارش باران اهالی در روستا محبوس می شدند و حتی تایش آموزان نمی توانستند به مدرسه بروند اما پس از ساخت پل توسط بنیاد مسکن اهالی دیگر هیچ نگرانی بابت بارش رحمت الهی ندارند. «حسینی» یکی دیگر از اهالی که با مونورسکلنت اش از روی پل عبور می کند، تعریف می کند که در گذشته اهالی با چه مشکلاتی از روی رودخانه ورودی روستا عبور می کردند و چه خسارت هایی به خودروی شان وارد می شد. «صابری» معاون بنیاد مسکن در این خصوص می گوید: پس از تخصیص ۳۰۰ میلیون تومان اعتبار برای ساخت پل روی رودخانه روستای نظرعلی پیمانکار در دی سال گذشته احداث آن را آغاز کرد. وی ادامه داد: پیمانکار این پروژه با وجود سرمای این منطقه که سفرترین منطقه استان است با استفاده از نصب برزنت در اطراف رودخانه عملیات اجرایی را با سرعت پیش برد و حدود یک ماه پیش این پل به بهره برداری رسید. وی با اشاره به افزایش چند برابری قیمت میلگرد خاطرنشان می کند: ساخت این پل بر شرایط کنونی حدود ۳ بار هزینه می برد.

پایانی بر ورود سیل به روستا

وی همچنین هنگام گذر از روستای پالکاللو از اجرای دیوار ساحلی در این روستا با هزینه کرد ۲۰۰ میلیون تومان خبر می دهد تا دیگر مانند گذشته سیل رودخانه وارد این روستا نشود.

ساخت پل با هزینه یک سوم

از مناطق شمالی شیروان عبور می کنیم و به سمت خسرویه یکی از روستاهای جنوبی فاروج و از جمله روستاهای هدف گردشگری استان می رویم؛ روستای بزرگی که به واسطه باغ های پر بارش و همچنین رودخانه پر آبش یکی از جاذبه های گردشگری استان محسوب می شود اما مردم این روستا سال های سال برای عبور از رودخانه دچار مشکل بودند. رودخانه ای که از دل روستا می گردد و علاوه بر محل عبور اهالی روستای خسرویه، اهالی روستای هست مرخ باید از آن عبور کنند اما گذر از آن در شرایط معمولی سخت و در شرایط بارانی گاهی غیر ممکن می شد؛ با توجه به عرض رودخانه در حالی که عده ای از کارشناسان اعتبار مورد نیاز برای ساخت پل روی رودخانه خوشان خسرویه را یک میلیارد و ۸۰۰ میلیون تومان تخمین می دند بنیاد مسکن استان با یک سوم هزینه یعنی اعتبار ۶۰۰ میلیون تومان احداث پل روی این رودخانه را آغاز کرد و طی ماه گذشته آن را به بهره برداری رساند.

خاطره تلخی که فراموش نمی شود

وقتی پای صحبت خانواده های عبدالعلی زاده، «شکفته» و «مهربان» می نشینم آنان خاطرات تلخ زیادی از مکافات مردم روستا هنگام عبور از این رودخانه دارند اما تلخ ترین خاطره مردم این روستا به روزگاری بر می گردد که آب رودخانه ۴ کود کین این روستا را با خودش برد. به گفته اهالی، مردم این روستا بیش از احداث پل هزینه های زیادی را بابت وارد شدن خسارت به جلوندی خودروی شان پرداخت می کردند اما امروز صاحب یک پل بزرگ و از این بابت قدران رحمتا بنیاد مسکن هستند. البته اهالی از تأمین نشدن روستایی پل و جاده دسترسی به آن گلايه داشتند و از ادارات متولی خواهان تأمین روستاییان بی و یوزه برای پیشگیری از تصادفات هستند.

سال پر کار

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی خراسان شمالی که پس از بارش های سیل آسای سال گذشته، سال پر کاری را آغاز کرد. علاوه بر این پروژه های پر هزینه، در دورترین نقاط استان پروژه های دیگری را برای پیشگیری از حوادث مرتبط با بارش باران و سیل به بهره برداری رسانده است یا در حال اجرا دارد. پروژه دیوار ساحلی در روستای زوی مانه و سملقان و پروژه های دیگر در اسفراین و روستای دورافتاده سرانی از جمله دیگر پروژه هایی هستند که بنیاد مسکن با وجود تورم بالا و در ورهایی که کرونا اسفار گسیخته است، به صورت جهادی در حال اجرای آنان است. فراموش نکنیم بنیاد مسکن استان علاوه بر اجرای این پروژه ها طی ۹ ماه گذشته ساخت بیش از ۶ هزار واحد مسکونی را در نقاط مختلف استان آغاز کرد که هم اکنون ساخت این منازل بیش از ۹۵ درصد پیشرفت فیزیکی دارد و امروز هزاران نفر از مردم استان در نقاط صفر مرزی و سخت گذر صاحب منازل نو و مقاوم در برابر زلزله و بارش های سیل آسا شده اند.

« روستای مرزی سرانی شیروان

« روستای گلی بجنورد

« روستای نظرعلی شیروان

« دیوار ساحلی روستای پالکاللو شیروان

« روستای زوارم شیروان